ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 616 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Литва

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Литва

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263, и по-специално член 17 от него,

като взе предвид препоръката на Комисията,

като има предвид, че:

ОБЩИ СЪОБРАЖЕНИЯ

(1) На 30 април 2024 г. влезе в сила реформа на рамката на ЕС за икономическо управление. Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение[1], заедно с изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагането на процедурата при прекомерен дефицит[2] и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета за бюджетните рамки на държавите членки[3] са основните елементи на реформираната рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката има за цел да гарантира устойчивост на обслужването на държавния дълг и устойчив и приобщаващ растеж чрез реформи и инвестиции. Тя насърчава националната ангажираност и има средносрочна насоченост, съчетана с ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Националните средносрочни фискално-структурни планове, които държавите членки представят на Съвета и на Комисията, са в центъра на новата рамка за икономическо управление. Плановете следва да постигат две цели: i) да гарантират, че до края на периода на корекция консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища, както и че дефицитът на сектор „Държавно управление“ се свежда и поддържа под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план, и ii) да гарантират осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и насочени към общите приоритети на ЕС. За тази цел всеки план трябва да съдържа средносрочен ангажимент за план за нетните

[1] Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

разходи[4], с който ефективно се установява бюджетно ограничение за срока на плана, обхващащ четири или пет години (в зависимост от нормалната продължителност на законодателния цикъл в държавата членка). Освен това в плана следва да се обясни как държавата членка ще гарантира осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, по-специално в специфичните за всяка държава препоръки (включително тези, които се отнасят до процедурата при макроикономически дисбаланси (ПМД), ако е приложимо), и как държавата членка ще изпълнява общите приоритети на Съюза. Периодът за фискална корекция обхваща четири години и може да бъде удължен с до три години, ако държавата членка се ангажира да осъществи набор от подходящи реформи и инвестиции, които отговарят на критериите, определени в Регламент (ЕС) 2024/1263.

(3) След представянето на плана Комисията трябва да оцени дали той отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

(4) По препоръка на Комисията Съветът трябва да приеме препоръка за залагане на плана за нетните разходи на съответната държава членка и когато е приложимо, одобрява набора от ангажименти за реформи и инвестиции, обуславящи удължаване на периода на фискална корекция.

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО НАЦИОНАЛНИЯ СРЕДНОСРОЧЕН ФИСКАЛНО-СТРУКТУРЕН ПЛАН НА ЛИТВА

(5) На 30 април 2025 г. Литва представи своя национален средносрочен фискално-структурен план на Съвета и Комисията. Това стана след удължаване на срока, посочен в член 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263, както бе договорено с Комисията с оглед на мотивите, посочени от Литва. Удължаването беше договорено, тъй като на 13 и 27 октомври 2024 г. бяха проведени националните парламентарни избори, които бяха последвани от няколкомесечни коалиционни преговори и консултации относно програмата на новото правителство и плана за нейното изпълнение[5].

Процес преди представянето на плана

(6) Преди да представи своя план, Литва поиска техническа информация[6], която Комисията предостави на 31 януари 2025 г. и публикува на 30 април 2025 г.[7]

---

4 Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263, а именно публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

5 Планът за изпълнение на програмата на правителството е план за действие, в който се определят ясни действия и срокове за изпълнение на целите на програмата на правителството.

6 Предварителните насоки, предадени на държавите членки и на Икономическия и финансов комитет, включват техническа информация i) без и с удължаване на периода на корекция (съответно 4 и 7 години) и ii) със и без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит. Те включват и основните начални условия и основните допускания, използвани в средносрочната рамка на Комисията за прогнозиране на държавния дълг. Техническата информация е изчислена въз основа на методиката, описана в *Обзора на Комисията за устойчивостта на обслужването на дълга от 2023 г.* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Тя се основава на прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. и нейното средносрочно удължаване до 2033 г., а дългосрочният растеж на БВП и разходите, свързани със застаряването на населението, са в съответствие със съвместния *доклад на Комисията и Съвета от 2024 г.*

Техническата информация показва равнището на структурното първично салдо през 2028 г., което е необходимо, за да се гарантира, че дефицитът на сектор „Държавно управление“ се поддържа под 3 % от БВП в средносрочен план, а консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ остава под 60 % от БВП в средносрочен план при липсата на допълнителни бюджетни мерки след четиригодишния период на корекция. Средносрочният период се определя като период от десет години след края на периода на корекция. Техническата информация беше изготвена и предадена на държавата членки при два сценария: сценарий, включващ съгласуваност с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит[8] в съответствие с член 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1263, и сценарий без този механизъм.

В техническата информация за Литва се посочва, че за да се спазят приложимите фискални правила в рамките на период на корекция от четири години и въз основа на допусканията на Комисията структурното първично салдо следва да възлиза на най-малко 0,3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.; сценарий без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит), както е посочено в таблицата по-долу. За сведение, като се има предвид механизмът за гарантиране на устойчивостта при дефицит, структурното първично салдо следва да възлиза на най-малко 0,3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.). Механизмът за гарантиране на устойчивостта при дефицит обаче не е изискване за Литва, която отговаря на условията за предоставяне на техническа информация.

Таблица 1: Техническа информация, предоставена от Комисията на Литва

Последна година от периода на корекция	2028 г.
Минимална стойност на структурното първично салдо (% от БВП), сценарий без механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит	0,3
Само за информация: Минимална стойност на структурното първично салдо (% от БВП), сценарий с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит	0,3

Източник: Изчисления на Комисията.

(7) В съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) 2024/1263 през април 2025 г. Литва и Комисията проведоха технически диалог. Диалогът беше съсредоточен върху предвиденият от Литва план за нетните разходи, основните му допускания (по-специално дефлаторът на БВП, темповете на растеж на потенциалния БВП, корекциите наличности-потоци, делът на дългосрочните задължения с ежегоден матуритет и дългосрочните лихвени проценти) и въздействието на

относно застаряването на населението (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

7 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Lithuania

8 Съгласно механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит, установен в член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1263, годишното подобрение на структурното първично салдо е 0,4 процентни пункта от БВП (или 0,25 процентни пункта от БВП в случай на удължаване на периода на корекция), докато структурният дефицит е по-нисък от 1,5 % от БВП.

данните относно бюджетните резултати за 2024 г. — сред които статистиките относно дефицита на сектор „Държавно управление“ и относно дълга, публикувани от Евростат на 22 април 2025 г. — сравнени с данните, залегнали в техническата информация, както и предвиденото осъществяване на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и общите приоритети на Съюза за справедлив екологичен и цифров преход, социална и икономическа устойчивост, енергийна сигурност и изграждане на отбранителни способности.

(8) От ноември 2024 г. до февруари 2025 г. в съответствие с член 11, параграф 3 и член 36, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1263 съгласно информацията, предоставена от Литва в нейния план, Литва проведе процес на консултации с гражданското общество, социалните партньори, регионалните органи и други заинтересовани страни.

(9) Националната сметна палата в ролята си на фискална институция (наричана по-нататък NAO FI) представи становище относно макроикономическата прогноза, обуславяща многогодишния план за нетните разходи. NAO FI потвърди макроикономическата прогноза и заключи, че тя се основава на надеждни макроикономически допускания и че е в съответствие с изготвените от NAO FI прогнози.

(10) Планът беше представен на комисията по европейски въпроси към националния парламент и впоследствие одобрен от правителството на Литва на 30 април 2025 г.

Други свързани процеси

(11) На 25 октомври 2024 г. Литва представи своя проект на бюджетен план за 2025 г. Комисията прие становище по този проект на бюджетен план на 26 ноември 2024 г.[9]

(12) На 2 май 2025 г. Литва поиска задействането на националната клауза за дерогация, за да бъдат поети по-високите разходи за отбрана, в съответствие с член 26, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1263 и след съобщението на Комисията (C(2025)2000 final) от 19 март 2025 г. На [8 юли 2025 г.] Съветът, по препоръка на Комисията, прие препоръката, с която се задейства националната клауза за дерогация за Литва[10].

(13) На 21 октомври 2024 г. Съветът отправи към Литва поредица от специфични за държавата препоръки (СДП) в контекста на европейския семестър, цикъл 2024 г.[11] На [8 юли 2025 г.] Съветът отправи към Литва поредица от

[9] Становище на Комисията относно проекта на бюджетен план на Литва, 26.11.2024 г., C(2024)9058 final.

[10] Препоръка на Съвета, чрез която на Литва се позволява да се отклони от плана за нетните разходи, залегнал в препоръка на Съвета [xxx], и да го надхвърли (задействане на националната клауза за дерогация), ОВ C XXX, X.X.2024 г., стр. XX.

[11] Препоръка на Съвета от 21 октомври 2024 г. относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Литва, ОВ C 6822, 29.11.2024 г.

специфични за държавата препоръки (СДП) в контекста на европейския семестър, цикъл 2025 г.[12]

ОБОБЩЕНИЕ НА ПЛАНА И ОЦЕНКАТА НА КОМИСИЯТА

(14) В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията оцени плана, както следва:

Контекст: макроикономическа и фискална ситуация и перспектива

(15) Икономическата дейност в Литва нарасна с 2,8 % през 2024 г. поради значителния ръст на частното потребление, активизирането на експортните услуги и въпреки спада на инвестициите. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2025 г. икономиката се очаква да нарасне с 2,8 % през 2025 г., подпомагана от ускорен ръст на потреблението и незначително възстановяване на инвестициите. Очаква се през 2026 г. реалният БВП да се ускори отново до 3,1 % със засилването на ръста на инвестициите. През прогнозния период (т.е. 2025—2026 г.) се очаква растежът на потенциалния БВП в Литва леко да се увеличи от 2,7 % през 2024 г. на 2,8 % през 2025 г. и да се понижи до 2,2 % през 2026 г. поради естествения спад на населението и намаляването в Литва на броя на бежанците от войната в Украйна. Коефициентът на безработица беше 7,1 % през 2024 г. и според прогнозите на Комисията ще възлиза на 6,8 % през 2025 г. и 6,6 % през 2026 г. Очаква се инфлацията (дефлаторът на БВП) да се увеличи от 3,4 % през 2024 г. на 3,6 % през 2025 г. и да се понижи отново до 2,4 % през 2026 г.

(16) Що се отнася до фискалната динамика, през 2024 г. дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Литва възлизаше на 1,3 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2025 г. той се очаква да нарасне до 2,3 % от БВП през 2025 г. и при условие че политиката остане непроменена — да се стабилизира на 2,3 % през 2026 г. В края на 2024 г. консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ беше 38,2 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2025 г. съотношението на дълга към БВП се очаква да нарасне до 41,2 % от БВП в края на 2025 г. и до 43,9 % в края на 2026 г. Във фискалната прогноза на Комисията не се вземат предвид самите политически ангажименти в средносрочните планове, докато те не бъдат подкрепени от надеждно обявени и уточнени в достатъчна степен конкретни мерки на политиката.

План за нетните разходи и основни макроикономически допускания в плана

(17) Националният средносрочен фискално-структурен план на Литва обхваща периода 2025—2029 г. и представя фискална корекция за период от четири години.

(18) Планът съдържа цялата информация, изисквана съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

[12] Препоръка на Съвета от [8 юли 2025 г.] относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Литва

(19) Планът се ангажира с плана за нетните разходи, посочен в таблица 2, което съответства на среден ръст на нетните разходи от 5,0 % през периода 2025—2029 г. и от 5.2 % през периода на корекция 2025—2028 г.

(20) Техническата информация (при допускане на линеен план за корекции) съответства на среден ръст на нетните разходи от 4,2 % през периода 2025—2029 г. и от 4,3 % през периода 2025—2028 г. Отчита се, че планът за нетните разходи, за който е поет ангажимент в плана, води до структурно първично салдо от 0,3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.). Това е равно на минималното равнище на структурното първично салдо от 0,3 % от БВП през 2028 г., предоставено от Комисията в техническата информация от 31 януари 2025 г.

(21) В плана се допуска растежът на потенциалния БВП да намалее до 1,8 % през 2029 г. (от 2,8 % през 2024 г.). Освен това в плана се очаква темпът на растеж на дефлатора на БВП да се увеличи до 3,4 % през 2025 г. (от 2,8 % през 2024 г.), след което да намалее до 2,5 % през 2028 г. и 2029 г.

Таблица 2: План за нетните разходи и основни допускания в плана на Литва

	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	Средно за периода на валидност на плана 2025—2029 г.	Средно за периода на корекция 2025—2028 г.
Ръст на нетните разходи (годишно, в %)	Н/П	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3	5,0	5,2
Ръст на нетните разходи (кумулативно, от базовата 2024 г., в %)	Н/П	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5	н.п.	н.п.
Растеж на потенциалния БВП (%)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8	2,4	2,3
Инфлация (ръст на дефлатора на БВП) (%)	2,8	3,4	2,8	2,6	2,5	2,5	2,8	2,8

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Литва и изчисления на Комисията.

Отражение на поетите задължения за нетните разходи по плана върху консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“

(22) Ако се реализират залегналите в плана допускания и поетият ангажимент за плана за нетните разходи, според плана консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ постепенно ще нарасне от 38,5 % през 2024 г. до 43,7 % от БВП към края на периода на корекция (2028 г.) съгласно таблицата по-долу. След корекцията се очаква плавно понижение на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ до 2031 г., последвано от ново средносрочно увеличение, за да се стигне до 48,4 % през 2038 г.

Таблица 3: Динамика на консолидирания дълг и на салдото на сектор „Държавно управление“ в плана на Литва

	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2038 г.
Държавен дълг (% от БВП)	38,5	41,0	42,5	43,5	43,7	43,2	48,4
Салдо по държавния бюджет (% от БВП)	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,2	-1,4	-3,0

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Литва

Така според плана консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ ще остане под референтната стойност по Договора от 60 % от БВП в средносрочен план. Следователно въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с изискването за дълга, посочено в член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Отражение на поетите задължения за нетните разходи по плана върху салдото на сектор „Държавно управление“

(23) Въз основа на плана за нетните разходи и допусканията, залегнали в плана, дефицитът на сектор „Държавно управление“ ще намалее от 1,3 % от БВП до 1,2 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.). Така според плана салдото на сектор „Държавно управление“ няма да надвиши референтната стойност от 3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.).

(24) В допълнение през десетте години след периода на корекция (т.е. до 2038 г.) бюджетният дефицит няма да надвиши 3 % от БВП. Следователно въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с изискването за дефицита, посочено в член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Макроикономически допускания в плана

(25) Планът се основава на набор от допускания, които се различават от допусканията на Комисията, предадени на Литва на 31 януари 2025 г. По-специално, в плана крайната дата за данните и останалата информация, взети под внимание за макроикономическите и бюджетните прогнози, е 28 февруари 2025 г. В него не са отчетени последните данни за бюджетните резултати за 2024 г., публикувани от Евростат през април 2025 г. Разликите между данните за 2024 г., използвани в плана за изчисляването на корекцията, и данните, публикувани от Евростат, обаче са малки и не оказват съществено влияние върху нуждата от корекция. Освен късната крайна дата за данните и останалата информация, в плана също така се използват различни допускания за още девет променливи, а именно потенциалния БВП, дефлатора на БВП, имплицитните и пазарните лихвени проценти, еластичността на приходите за 2025 г., корекциите наличности-потоци и еднократните мерки, структурата на дълга и падежния профил. Необходима е внимателна оценка на тези разлики в допусканията, особено след като средният ръст на нетните разходи в плана е по-голям от посочения в техническата информация. Разликите в допусканията с най-значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи са изброени по-долу, заедно с оценка на всяка разлика, разглеждана отделно.

– Планът се основава на по-нови статистически данни и оценки за 2024 г. относно макрофискалните променливи. Тази разлика е надлежно обоснована, тъй като се взема под внимание по-нова информация. Очевидно дефицитът на сектор „Държавно управление“ се оказа по-малък от допуснатия в техническата информация на Комисията, което води до по-добро начално състояние на бюджета. Това допринася за по-висок среден ръст на нетните разходи през периода на валидност на плана, отколкото според допусканията на Комисията.

– Планът използва по-плавен потенциален ръст на производството, което също допринася за по-висок среден ръст на нетните разходи през периода на валидност на плана в сравнение с допусканията на Комисията. Възможността за използване на алтернативни допускания за потенциален растеж е предоставена с член 36, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2024/1263, при условие че натрупаният растеж през прогнозния период (т.е. до 2038 г.) остава като цяло в съответствие с допусканията на Комисията, какъвто е случаят в плана. Следователно това допускане се счита за надлежно обосновано.

– В плана се използва актуализирана конвергентна стойност за дефлатора на БВП, основана на пазарните очаквания. В плана се приема също така малко по-нисък дефлатор на БВП за 2025 г. и леко по-висок за 2026 г. в сравнение с допусканията на Комисията. Това допринася за по-висок среден ръст на нетните разходи през периода на валидност на плана. Разликите отчасти се дължат на по-актуална информация, по-специално динамиката в инфлацията на потребителските цени през първите месеци на 2025 г., особено що се отнася до цените на енергията и храните. От друга страна, в плана се допуска по-бързо сближаване с конвергентната стойност от това, което би могло да се предположи съгласно правило за линейно сближаване, което частично компенсира въздействието на другите разлики в допусканията относно дефлатора на БВП върху максималния ръст на нетните разходи. Макар допускането относно дефлатора за 2026 г. да не отчита дефлационните динамики на стоковите пазари от април 2025 г. насам, в

съчетание с по-резкия спад през 2027—2028 г., разликата в допускането относно дефлатора на БВП се счита за надлежно обосновано.

– Ангажиментът за нетен ръст на разходите, представен в плана за 2025 г., предполага за тази година Литва да допусне по-висока от единната еластичност на приходите. Това допринася за по-висок среден ръст на нетните разходи през периода на валидност на плана, отколкото според допусканията на Комисията. Това допускане не е в съответствие с общата рамка на Законодателния акт за цифровите услуги.

– В плана се използват по-предпазливи допускания относно имплицитните и пазарните лихвени проценти, както и относно корекциите наличности-потоци, отколкото в техническата информация на Комисията. Това допринася за по-нисък среден ръст на нетните разходи през периода на валидност на плана. Тази разлика е мотивирана със създаването на разумна бюджетна политика и следователно е надлежно обоснована.

Останалите разлики в допусканията не оказват значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи в сравнение с допусканията на Комисията. В крайна сметка въздействието на по-предпазливото допускане относно корекцията на лихвените проценти и корекцията наличности-потоци върху средния ръст на нетните разходи компенсира въздействието на различните допускания относно еластичността на приходите през 2025 г. Това на свой ред предполага, че причина за разликата между плана за нетните разходи в плана и плана, постигнал съответствие с техническата информация, са допускания, които Комисията счита за надлежно обосновани. Като цяло всички разлики в допусканията, взети заедно, водят до по-висок среден ръст на нетните разходи в плана, отколкото средния ръст на нетните разходи, посочен в техническата информация. Въз основа на горепосочената оценка планът отговаря на изискването по член 13, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1263. Комисията ще вземе под внимание горепосочената оценка на допусканията в плана в бъдещите оценки на съответствието с плана за нетните разходи.

Фискална стратегия в плана

(26) Съгласно индикативната фискална стратегия в плана ангажиментите за нетните разходи ще бъдат изпълнени както чрез ограничаване на разходите, така и чрез дискреционни увеличения на приходите. Фискалната стратегия включва промени в данъчната политика, насочени към подобряване на прогресивността на данъка върху доходите на физическите лица, насърчаване на инвестициите чрез преразглеждане на корпоративния данък, разширяване на данъчната основа и намаляване на данъчните измами чрез по-интелигентно управление и международно сътрудничество. Освен това, в нея се поставя акцент върху бъдещи икономии в публичния сектор чрез бюджетиране на нулева база, намаляване на разходите с нисък приоритет и годишни прегледи на публичните разходи с цел да се повиши ефективността и да се позволи преразпределяне на средства към области с по-висок приоритет, като националната отбрана. Спецификата на мерките на политиката, които следва да бъдат приети, се потвърждава или коригира и определя количествено в годишните бюджети. Някои мерки бяха уточнени в бюджета за 2025 г., приет от Народното събрание на 19 декември 2024 г., а други мерки се очаква да бъдат потвърдени в предстоящите бюджети. Мерките, планирани за 2025 г., включват, от страна на приходите с положително фискално въздействие, ръст на акцизите, най-вече върху замърсяващите горива, и увеличение на ставката на корпоративния данък. Корекциите относно освобождаването от данък върху доходите на

физическите лица (сумата на необлагаемия доход) ще доведат до намаляване на приходите. От страна на разходите са планирани увеличения на разходите за заплати в публичния сектор, за отбрана и за пенсии. В същото време прилагането на индикативната фискална стратегия в плана носи рискове, тъй като предстои да бъдат разработени други специфични мерки, нивото на допълнителните приходи, идващи от мерки за борба с данъчните измами, като цяло е трудно да се предвиди и има потребност от осигуряване на допълнително фискално пространство за увеличаване на финансирането за здравеопазване, социална закрила и други обществени услуги, както посочва и Съветът.

Включени в плана намерения за реформи и инвестиции в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и как ще се подходи към общите приоритети на Съюза

(27) В плана се описват намеренията на политиката по отношение на реформи и инвестиции, за да се отговори на основните предизвикателства, установени в контекста на европейския семестър, по-специално СДП, и да се изпълнят общите приоритети на Съюза. Планът включва около 60 реформи и инвестиции, 11 от които се подпомагат финансово по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, а 25 — от фондовете на политиката на сближаване. Реформите и инвестициите в плана са основани на съществуващ стратегически документ на правителството („План за изпълнение на деветнадесетата правителствена програма на Република Литва“).

(28) Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119, планът включва реформи и инвестиции, насочени към увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници чрез гарантиране на включването им в електроенергийните мрежи, към повишаване на енергийната ефективност на системите за централно отопление, топла вода и охлаждане и към разработване на инфраструктура за презареждане и зареждане с алтернативни горива. Също така в плана се описват мерките за насърчаване на декарбонизацията на литовската промишленост и за подобряване на стимулите за по-висока ефективност на предотвратяването на генерирането на отпадъци, управлението и оползотворяването на вторични суровини. На последно място, като част от разширяването на покритието със свръхвисокоскоростен широколентов достъп в страната, в плана се описват и мерки за проектиране на мобилната инфраструктура, която трябва да функционира на територията на поне пет литовски окръга. Тези и други мерки в плана допринасят за изпълнението на СДП за 2023 г., 2022 г. и 2020 г. относно смекчаването на изменението на климата и устойчивостта, и по-специално декарбонизацията и разширяването на производството на енергия от възобновяеми източници, както и енергийната ефективност и развитието на устойчив транспорт. Мерките допринасят и за СДП в областта на разширяването на широколентовия достъп с много голям капацитет.

(29) Що се отнася до общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, планът включва реформи и инвестиции, насочени към промяна на режима на индексиране на основните размери на социалните помощи, за да се гарантира, че той отразява по-добре динамиката на цените и средните заплати, коригиране на

индексирането на социалното пенсионно осигуряване, подобряване на прилагането на мерките за подкрепа на заетостта, въвеждане на устойчив, основан на бюджета модел на финансиране на учене за възрастни и развитие на мрежа от регионални кариерни центрове в цялата страна. Планът включва също реформи и инвестиции, насочени към въвеждане на изисквания за качество на социалните жилища, както и определяне, прилагане и поддържане на изисквания за качество на социалните услуги. И накрая, планът има за цел да се подобри достъпът до здравеопазване и неговото качество, да се намали недостигът на здравни специалисти и да се засили превенцията на заболяванията. Тези реформи и инвестиции допринасят за изпълнението на СДП за 2023 г., 2020 г. и 2019 г. относно подобряването на планирането и предоставянето на социални услуги, подобряването на прилагането на активни политики на пазара на труда, укрепването на устойчивостта на здравната система и намаляването на неравенството, бедността и социалното изключване.

(30) Що се отнася до общия приоритет за енергийна сигурност, планът включва завършването на проекта „Стратегическа хармонична връзка“ между Литва и Полша и укрепване на устойчивостта на енергийните системи в стратегически обекти чрез инсталиране на системи против дронове, запасяване с оборудване или изграждане на защитни стени. Тези реформи и инвестиции допринасят за изпълнението на СДП за 2023 г. относно енергийната сигурност.

(31) Що се отнася до общия приоритет в областта на отбранителните способности, планът включва реформи и инвестиции за развитие на националната пехотна дивизия и нейните спомагателни военни части, за развитие на необходимата инфраструктура за приемане на германската бригада в Литва, за укрепване на отбранителната промишленост на Литва и за насърчаване на научно-технологичния прогрес.

(32) В плана се предоставя информация относно съгласуваността и когато е целесъобразно, взаимното допълване с фондовете на политиката на сближаване и ПВУ на Литва. Планът включва мерки на ПВУ, като внедряването на производство на възобновяеми горива и разработването на инфраструктура за тяхното използване в транспортния сектор или подобряването на мерките за подкрепа на заетостта. Освен това планът подкрепя същите цели като ПВУ.

(33) Планът има за цел да допринесе за задоволяване на нуждите от публични инвестиции на Литва, свързани с общите приоритети на Съюза. Инвестиционните нужди в голяма степен са свързани с инвестициите, посочени в раздела за реформи и инвестиции. Относно отбраната, в плана се обяснява, че литовският държавен съвет по отбрана е заявил амбицията си да отпусне 28 милиарда евро за отбрана между 2026 г. и 2030 г., което съответства на 5—6 % от БВП годишно. Това е над референтната цел на НАТО от 2 % от БВП.

Заключение от оценката на Комисията

(34) Като цяло Комисията е на мнение, че планът на Литва изпълнява изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

(35) В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Съветът следва да препоръча на Литва плана за нетните разходи, определен в плана.

ПРЕПОРЪЧВА НА ЛИТВА:

1 Да гарантира, че ръстът на нетните разходи не надвишава максималните стойности, установени в приложение I към настоящата препоръка.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Максимални темпове на растеж на нетните разходи (годишен и кумулативен темп на растеж в номинално изражение)

Литва

Години		2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.
Темпове на растеж (%)	Годишен	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
	Кумулативен (*)	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5
(*) Кумулативните темпове на растеж се изчисляват въз основа на базовата година 2024. Кумулативните темпове на растеж се използват при годишния мониторинг на последващото съответствие в контролния общ баланс.						

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател